

CLAUDE ROY

El gat
que va parlar
sense voler

Traducció de Lluís Maria Todó

Il·lustracions de Pere Virgili

El jardí secret
de VIENA

Aques- ta
història (autèn-
tica) va ser escrita
amb permís del seu prota-
gonista, el gat Gaspard Mac
Kitycat, per a tots els nens i
tots els gats que se la vulguin llegir.

*Però està dedicada en primer lloc als nens i als
gats que em van instruir sobre el pensament i la llen-
gua dels gats, és a dir (a tot senyor tot*

honor), lord Garpard Mac
Kitycat, catorzè duc de Garth,
així com a Garth, Thomas, Gas-
pard i Tristam Bowden, i als gats
i gates que han sigut o que són com-
panyes meus: Minna i Myrna, sense
oblidar Mig-Boig, Malícia i Grixà, Mai- xa i
Matxec de Potta, Xamigat de Valérie Ga- llimard,
Berenice de Bianciotti, Leticia de Rinaldi, Tigre
d'Alari, Iris de Joannou, Galteta de Flon, Nerú
d'Osspoff, Cleo de Rolin, Nunú de Fauché, i
també a Justine Laurent, una gateta que fa
veure que és una nena. A tots els dono
les gràcies per la seva col·laboració
i la seva ajuda. Claude
Roy.

Un dia, en Gaspard Mac Kitycat, l'estimat amic gat d'en Thomas, va posar-se a parlar.

Tot va passar d'una manera molt senzilla.

En Gaspard era d'origen escocès per part del seu pare, un famós gat de la raça dels gats blaus anglesos, que són grisos, com el seu nom no indica, i que a França són anomenats gats de cartoixa. En Tristam Mac Kitycat, tretzè duc de Garth, una antiga família escocesa, s'havia enamorat a primera vista d'una adorable francesa, una gata de cartoixa grisa anomenada Galtette de Vaneau, baronessa Xim. Lord Tristam era descendent d'un gat que havia format part de l'exèrcit napoleònic, el famós Ximpom. Aquest capità gat va ser nomenat baró de l'Imperi per Napoleó I en persona al camp de batalla d'Austerlitz. Aquest honor se'l va guanyar per haver deslliurat el mariscal Murat dels ratolins que devoraven la civada destinada als cavalls.

De la feliç unió de lord Tristam i la baronessa Xim van néixer quatre gatets de bona raça. En Gaspard Mac Kitycat, destinat a convertir-se posteriorment en catorzè duc de Garth, era el més gran. Els íntims li deien Gaspard. En Gaspard era un bon cadell de gat de cartoixa gris. Hi havia despistats que

deien: «Aquest gat és de color gris ratolí», sense pensar que és de molt mala educació comparar un gat amb un ratolí!

A en Gaspard li agradava molt olorar-mossegar-mastegar-ro-segar-menjar-se les herbes que creixien al fons del jardí de casa seva. Un matí com qualsevol altre matí, en Gaspard va esmorzar amb en Thomas. Quan el noi se'n va anar a l'escola, en Gaspard l'acompanyà fins a la porta i li va dir: «Adéu!» de la manera que ho feia sempre, amb un petit mèu i un ronc bastant fort. Entre els gats, en Gaspard era famós per la seva magnífica veu. Però els humans, sobre aquesta qüestió, tenien opinions dividides. En Thomas trobava que en Gaspard miolava de meravella i que la música dels seus marrameus era una pura delícia. En canvi, el pare d'en Thomas, quan estava llegint el diari i en Gaspard reclamava el sopar miolant, solia dir: «Aquest gat grinyola com una porta rovellada». Però en Thomas sempre defensava en Gaspard quan el criticaven. Fins i tot quan era molt petit, en Thomas sempre s'havia entès molt bé amb en Gaspard. Mai li estirava la cua ni els bigotis, ni el raspallava a contrapèl. Li donava el menjar, li parlava amb respecte i simpatia. En una paraula, tractava el seu gat com si fos una persona i el seu millor amic.

Aquell matí, doncs, després que en Thomas marxés a escola, en Gaspard se n'anà al fons del jardí i començà a olorar-

mastegar-rosegar-menjar-se algunes herbes. N'hi havia una que no havia vist mai i que tenia pinta de ser gustosíssima. En Gaspard l'olorà, la mastegà, la rosegà i finalment se la va menjar. Quan va empassar-se l'herba, sentí que el travessava una mena d'electricitat estranya que li circulava de la boca a l'estómac. Al cap d'un segon, una papallona voleiava prop dels seus bigotis i en Gaspard, mentre saltava per atrapar-la, va sentir una veueta que semblava ben bé el so d'un violí de fireta. Aquella veueta deia:

—Ja pots volar, ja, que si t'enxampo et menjaré!

«Qui ha parlat?», pensà en Gaspard mirant al voltant seu. No va veure ningú, però sentí una veueta que pronunciava en veu alta allò mateix que ell havia pensat dintre seu: «Qui ha parlat?».

«No ha parlat ningú perquè no hi ha ningú», pensà en Gaspard. I al mateix instant va sentir aquella veu tan fina que semblava un violí de fireta.

«Sembla lògic —pensà en Gaspard—. No ha parlat ningú perquè no hi ha ningú més que jo, i jo sóc un gat i els gats no parlen. Però també és cert que jo he sentit que algú deia: “No ha parlat ningú perquè no hi ha ningú”.»

»Per tant, això vol dir que sí que hi havia algú. Perquè normalment no hi ha paraules si no hi ha algú que les diu.»

Mentre s'estava dient tot això, en Gaspard sentia una veueta que semblava ben bé el so d'un violí de fireta. Aquesta veu deia:

—Sembla lògic. No ha parlat ningú perquè no hi ha ningú més que jo, i jo sóc un gat i els gats no parlen. Però també és cert que jo he sentit que algú deia: «No ha parlat ningú perquè no hi ha ningú. Per tant això vol dir que sí que hi havia algú. Perquè normalment no hi ha paraules si no hi ha algú que les diu».

De sentir aquestes paraules, en Gaspard de sobte va tenir la sensació que al cap se li encenia una bombeta de 500 watts. «Tinc una il·luminació», va pensar.

La il·luminació d'en Gaspard il·luminava aquesta senzillíssima idea: «Si algú parla i no hi ha ningú més que jo, això vol dir que hi ha algú que parla i que aquest algú *sóc jo!*».

«N'haurem de treure l'aigua clara!», pensà en Gaspard.

Va mirar tot el que hi havia al seu voltant. Molt a prop hi havia una flor vermella amb el pistil negre i groc. En Gaspard la va mirar atentament. Els llavis se li començaren a moure i va sentir amb tota claredat una veueta que semblava ben bé el so d'un violí de fireta. La veueta deia:

—Rosella.

Un insecte ros amb una cintureta molt prima i sis potes acabava de posar-se sobre la rosella. En Gaspard observà fixament la bestiola. Els seus llavis començaren a moure's i va sentir la veueta que deia:

—Abella.

«Ostres! —pensà en Gaspard—, estic vivint una aventura ben rara: sóc un gat, però aquesta herba que he menjat m'ha donat la paraula.»